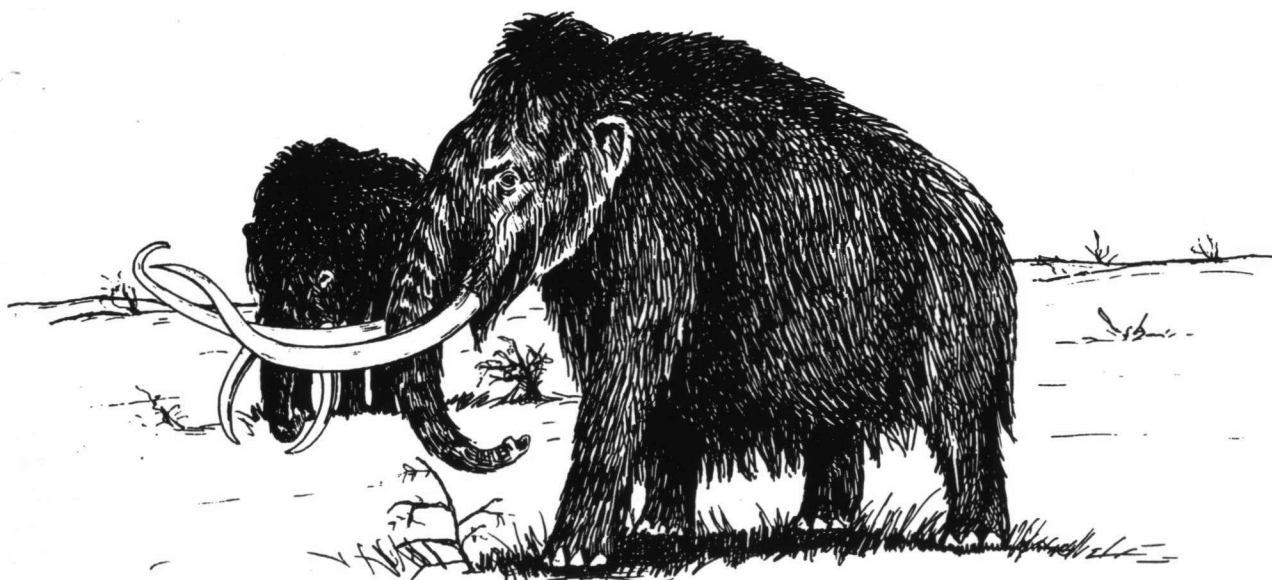

Mammoetboekje "Schedel in de schijnwerpers"

Morries Driessen

Nederland is het land van de mammoet. Nergens ter wereld zijn zoveel resten van deze dieren gevonden als in ons land. Te midden van de vele mammoetresten vormt de mammoetschedel van Bergharen een spannende bezienswaardigheid in het Natuurmuseum Nijmegen. Dit jaar verscheen een boekje over deze vondst. Naast allerlei wetenswaardigheden over de mammoet bevat dit boekje het verhaal achter de schedel van Bergharen.

Deze schedel werd gevonden op 19 februari 1994 in de recreatie-plas "De Groene Heuvels" te Bergharen. Terwijl veel mensen die dag op het ijs stapten om te schaatsen, waarden de duikers van de Werkgroep Onderwaterarcheologie Oosterlijk Rivierengebied zich eronder en brachten een reusachtige mammoetschedel boven water. Deze behoort tot de vijf meest complete mammoetschedels die in Nederland gevonden zijn. De vondst haalde het tv-journaal en kreeg hetzelfde jaar nog een vermelding in een Amerikaans mammoetboek. Uiteraard werd ook in Cranium hier al verslag van gedaan (VAN KOLFSCHOTEN, 1994).

Koolstofproeven wezen uit dat de schedel 39.000 jaar oud moet zijn. Daarmee is het de eerste mammoetschedel waarvan de exacte ouderdom bepaald is. Het object, dat ongeveer 1,3 meter groot is, heeft toebehoord aan een wolharige mammoet, *Mammuthus primigenius*, van het mannelijk geslacht. Deze wandelde tijdens de laatste ijstijd door het Gelderse landschap. Op grond van de afslijting van de kiezen trokken wetenschappers de conclusie dat de mammoet bij het overlijden ongeveer vijftig jaar oud was. Hoe het beest aan zijn eind is gekomen is helaas onbekend.

Nederland lijkt in de ban van de mammoet. Begin dit jaar wisselde in Zwolle een samengesteld mammoetske-

let voor 170.000 gulden van eigenaar, terwijl in dezelfde week een kraanmachinist in Borne op een groot aantal mammoetbeenderen stuitte. Een verslag over de mammoet van Borne is elders in dit Craniumnummer te vinden (AKKERMAN, 1996). Daarnaast zijn in Eindhoven, Groningen en Zierikzee tentoonstellingen omtrent deze slurfdragers geopend. Ook het museum in Nijmegen doet ook een duit in het zakje, in de vorm van een klein boekwerk. Dit boekje bevat, naast informatie over mammoeten en de tijd waarin ze leefden, tips voor het zoeken van mammoetresten. Natuurlijk verhaalt het ook over de vondst van de schedel van Bergharen en de bijzonderheden van het mammoetpronkstuk van het Natuurmuseum. Het boekje is getiteld "Mammoet - De schedel van Bergharen" en is een uitgave van het Natuurmuseum Nijmegen e.o. Het is ondermeer geïllustreerd met onderwaterfoto's die tijdens de berging zijn gemaakt. Daarnaast bevat het tekeningen van onder andere de mammoet en verschillende tijdgenoten van dit dier. Het boekje kost slechts vijf gulden en is alleen verkrijgbaar in het Natuurmuseum, gevestigd in de voormalige synagoge aan de Gerard Noodtstraat 121 te Nijmegen.

Literatuur:

AKKERMAN, H., 1996. De vondst van de maand. De opgraving van de mammoet van Borne. Cranium 13(2),

KOLFSCHOTEN, T. VAN, 1994. De Mammoetschedel van Bergharen. Cranium 11(1), 49-50.

Adres van de auteur:

Morries Driessen
Natuurmuseum Nijmegen e.o.
Gerard Noodtstraat 121
Nijmegen